

УДК 338.242

Ребуха Лілія, Рудакевич Юлія

Західноукраїнський національний університет
ФІЛОСОФІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Rebukha Liliia, Rudakevych Yulia

West Ukrainian National University
PHILOSOPHY OF SOCIAL RESPONSIBILITY

Понині у громадянському суспільстві має місце криза традиційних базових цінностей, яка спричинена наростаючим впливом європейських цінностей, що означають розширення свободи, незалежності, ініціативності з однієї сторони, а з іншої – не повна присутність у громадян почуття відповідальності за процеси, що виникають в той чи інший час в країні, прагнення перекласти відповідальність за зміни соціальних умов життєдіяльності на певні соціальні групи [1, с. 32]. Відповідно соціальна відповідальність поки що не постає як смислова квінтесенція системи цінностей і ціннісних орієнтирів, а також не є дієвим регулятором сучасного стану суспільства [5].

Незважаючи на те, що соціальна відповідальність є категорією філософії, що відтворює принципи та закони, значущі для взаємодії індивіда та соціуму у будь-якій сфері життєдіяльності, вона крім того відображає ступінь усвідомлення особою можливості виступати причиною змін як у собі, так і в самому соціумі цілому.

Відповідно соціальна відповідальність слугує неодмінною умовою/причиною взаємодії індивіда та соціуму з характерною динамічністю її обов'язкових структурних елементів:

- а) включення та взаємозв'язок суб'єкта – об'єкта – установи;
- б) взаємодія особистості та суспільства, що представлена властивістю людини, однак не є вродженою, даною від природи властивістю індивіда, а сформована у результаті впливу певних соціальних умов на конкретну особистість;
- в) соціокультурна якість особистості, де відображається безпосередня вольова цілеспрямованість індивіда, яка проявляється у процесі зреалізування ним соціально-активної діяльності у соціумі;
- г) механізм соціального контролю, як регулятор системи соціально-суспільних зв'язків, що вибудовуються між особистістю та суспільством як ознаки соціальної організації суспільства.

Відповідно до трактувань науковців соціальна відповідальність поділяється на внутрішню та зовнішню, перспективну та ретроспективну. Це спричинює розгляду таких видів соціальної відповідальності, як юридична, громадянська, відповідальність педагога, економічна відповідальність та ін. її різновиди.

Зупинимось на економічній відповідальності, тобто на економічній складовій соціальної відповідальності бізнесу. Так, однією із концепцій соціальної відповідальності є концепція економічної відповідальності, засновником якої є М. Фрідмен, де згідно його положень економічна відповідальність підприємства зводиться виключно до отримання прибутку в максимальній кількості [3; 4].

Проте науковці-економісти стверджують, що спроба звести соціальну відповідальність бізнесу лише до економічної відповідальності, нині не має сенсу, оскільки економічна сторона такої відповідальності не є єдиним зобов'язанням перед суспільством [2; 3]. Саме економічна сторона соціальної відповідальності робить можливим втілення в професійну діяльність належних умов для легального ведення бізнесу, своєчасної оплати праці та забезпечення гідного рівня життя працюючих громадян; підвищення якості продукції та ін.

Отже висновуємо, що філософський метод дозволяє вивчити соціальну сферу життєдіяльності соціуму з позицій конкретної обумовленості, базисного характеру та первинності ціннісних уявлень та орієнтацій громадян, що розглядаються відповідно до тенденцій та закономірностей розвитку суспільства. Відповідно для реалізації соціальної економічної відповідальності підприємствам необхідно забезпечити для цього як фінансову основу, так і дотримання ним юридичних, трудових, етичних, моральних та ін. соціальних норм.

Список використаних джерел:

1. Борінштейн Є. Р., Кольчак А. В. Проблема особистості у філософії. Південноукраїнські наукові студії : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (Одеса, 19 грудня 2019 р.). Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2020. С. 32-34.
2. Гудзинський С. О. Соціальна відповідальність бізнесу: її сутність та роль в регулюванні зайнятості. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2013. № 2 (22), Т. 2 С. 63-72.
3. Колот А. М. Корпоративна соціальна відповідальність: еволюція та розвиток теоретичних поглядів. *Економічна теорія*. 2013. № 4. С. 5-26.
4. Колот, А. М. Соціальна відповідальність як суспільна цінність та складова збалансованого розвитку. *Науковий вісник ПУЕТ*. Серія :Економічні науки, 2021, №5 (84). С. 249-263.
5. Ребуха Л. З., Савіцька В. В. Життєстійке ставлення студентів до сприйняття та оцінки кризових ситуацій. *Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної сфери сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи*: зб. Матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. (Тернопіль, 2-3 червня 2022 р.). Тернопіль: Університетська думка, 2022. С. 33-35.